

A fost sau nu vinovat și regele Carol I pentru insuficienta înzestrare și pregătire de luptă a armatei în 1914?

Col. (r) Prof. univ. dr. Alesandru Duțu (<https://www.art-emis.ro/col.-r-prof.-univ.-dr.-alesandru-dutu/>)

© 07 Februarie 2024

Alesandru Duțu

(/images/stories/autori/Dutu_Alesandru_2021.jpg)

Chiar dacă nimeni nu poate nega faptul că armata a avut „toată grija” și „încrederea” suveranului, că oștirea înregistrase progrese în timpul domniei regelui Carol I, procesul de dezvoltare avusese loc mai mult pe orizontală, la nivel organizatoric (116 batalioane de infanterie active și 34 de rezervă în 1908, 130 active și 120 de rezervă în 1914; 78 escadroane de cavalerie în 1908, 87 în 1914; 97 baterii de artilerie în 1908, 194 în 1914 etc.) și nu (suficient) în ceea ce privește înzestrarea și instruirea, în conformitate și cu cerințele vremii.

Întrebarea în legătură cu responsabilitatea regelui rămâne, chiar dacă, de regulă, vina a fost dată pe seama guvernelor, partidelor politice, miniștrilor de Război etc., ea fiind pusă încă de la 11/24 septembrie 1916 de Vasile Th. Cancicov când întreba retoric: „*Guvernul n-are nicio scuză, dar Regele?*”.

Mai ales că atenționări/semnale că multe nu erau în regulă fuseseră făcute/date încă din timpul vieții regelui chiar de principele Ferdinand, care îi atrăgea atenția, la 7/20 septembrie 1911, în urma inspecțiilor făcute în comandamente și unități: „Din păcate nimic special și mulțumitor. Celor mai mulți dintre comandanții de brigadă le lipsește exercițiul necesar pentru rezolvarea practică a unor misiuni deloc complicate pe teren. Le vine greu să se

transpună rapid într-o situație dată și printr-un studiu prea îndelungat ajung adesea la soluții incorecte și foarte criticabile. Ca să mă conving că sunt ei cei care dau într-adevăr ordinele și nu se lasă ajutați de niște nechemați, i-am pus să dea dispozițiile în prezența mea. Din tot ce am văzut până acum niciun ordin nu a fost dat clar și impecabil, iar obiectivele principale au fost adesea uitate din cauza unor detalii nesemnificative. La mulți comandanți este mai mult vorba de lipsă de practică decât de ignoranță, iar în această privință zilele de exerciții nu au adus încă succesul scontat... Greșeli, și uneori chiar greșeli grosolane, au făcut aproape toți și tuturora le lipsește spiritul ofensiv”.

După ce a devenit rege, tot Ferdinand își făcea cunoscută (la 29 octombrie/11noiembrie 1916, în discuția cu Alexandru Marghiloman) nemulțumirea față de modul în care fusese pregătită armata pentru război în timpul regelui Carol I (așa cum rezultă din însemnările lui Titu Maiorescu din 1/14 noiembrie 1916): *„Regele contra germanilor spuind că dacă n-avem puști, e Regele Carol de vină, că El, - Ferdinand - îi spusese din vreme că pentru fiecare soldat trebuie să avem 1 ½ pușcă, dar că regele (chiar în prezența fiului său Carol) l-a bruscă cu vorba că astea sunt prostii. Va să zică (mai consemnează Titu Maiorescu - n.n.) regele Ferdinand începe a ataca memoria lui Carol”*.

Constatând starea precară a armatei, generalul Alexandru Iarca, subinspector al oștirii constata în iulie 1914: *„Suntem dar surprinși de războiu și într-o stare destul de rea. Ne lipseau multe. De unde să le luăm? Toate țările care ne interesau erau în războiu, și prin urmare ele erau aproape exclusiv preocupate de nevoile lor, astfel că transporturile lor în România se putea considera ca foarte limitate. Materialul de război costa mult mai scump ca în timp de pace. Fabricațiunea lui nu putea fi bine controlată și banii ne lipseau în oarecare măsură. Iată unde ne-a dus prevederile Miniștrilor noștri de războiu”*.

„Neînzestrați cu industrie de război, fusesem până atunci clienții fabricilor din străinătate. Acestea aveau acum de satisfăcut cererile amatorilor țării lor sau nu ne puteau trimite materialele ce cumpărasem din pricina întreruperii comunicațiilor directe... Neinstruirea desăvârșită a contingentelor se datora economiilor făcute în bugetele Ministerului de Război cu începere de la 1901” - consemna și Radu R. Rosetti.

Referindu-se la adevărata stare a armatei în momentul declanșării Primului Război Mondial, dar și la responsabilitatea regelui Carol I, I.G. Duca nota în Memorii: *„Expediția din Bulgaria din anul precedent (1913 - n.n.) ne dovedise că puterea noastră militară era fictivă, că armata noastră n-avea cadre suficiente, că rezervele ei nu erau organizate, că lipseau echipamentul, munițiile, armamentul, artileria grea, serviciile, medicamentele... De la 1883, de când încheiase alianța militară cu Austria, Germania și Italia, dânsul (regele Carol I - n.n.) nu privea armata noastră decât sub prisma legăturilor ei cu armatele aliate. În caz de război menirea ei era să fie pe frontul oriental aripa de la extrema dreaptă a armatelor germano-austriece. Întrucât putea îndeplini această funcțiune, armata noastră răspundea dorințelor lui. De ce să ne muncim și să cheltuim prea mult? În ziua hotărâtoare salvarea va veni tot de la ofițerii germani care vor sosi să ne sfătuiască, în armament și cu munițiile pe care germanii ni le vor trimite”*.

Prin urmare, nu doar „prevederile Miniștrilor noștri de războiu” și „economiele bugetare” impuse de guvern și Parlament au determinat starea precară a înzestrării și pregătirii de luptă a armatei, ci și concepția strategică de apărare a țării, atributul suveranului, care s-a dovedit a nu fi pe deplin corespunzătoare, regele mizând prea mult pe sprijinul germano - austro-ungar!

Evaluare: ★★★★★

